

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН“
КАТЕДРА „ОБЩА ИКОНОМИЧЕСКА ТЕОРИЯ“

Приета от ФС (протокол № 2 / 6.03.2020)

Приета от КС (протокол № 7 /18.02.2020)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц.д-р Хр. Благойчева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „МАКРОИКОНОМИКА“;

ЗА СПЕЦ: Всички специалности, без ПН 4.6 Информатика; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 1; СЕМЕСТЪР: 2;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

| <i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i> | <i>ОБЩО(часове)</i> | <i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i> |
|---|---------------------|---|
| АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ: | | |
| Т. ч. | | |
| • ЛЕКЦИИ | 45 | 3 |
| • УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения) | 30 | 2 |
| ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ | 165 | - |

Изготвили програмата:

1.
(Доц. д-р Христо Мавров)

2.
(Доц. д-р Калин Господинов)

Ръководител катедра:
„Обща икономическа теория“ (Доц. д-р Христо Мавров)

I. АНОТАЦИЯ

Макроикономическата теория изучава поведението на националните стопанства в пазарни условия и представя макроикономиката като сложна система със свои закономерности на функциониране. Курсът по тази дисциплина има за цел да запознае студентите с основните теоретични модели, чрез които се измерват макроикономическите променливи, описват се и анализират макроикономически явления като безработица, инфлация, цикличност, бюджетен дефицит, държавен дълг, икономически растеж, парично търсене, парично предлагане, парично равновесие и др. Специално внимание се отделя на факторите, от които те зависят в най-голяма степен, на възможностите, ограниченията и инструментите на фискалната и паричната политика за стабилизиране на икономиката и поддържане на икономическия растеж.

Предварителни изисквания. Успешното усвояване на учебното съдържание на дисциплината предполага студентите предварително да са запознати с основните положения на микроикономическия анализ и да имат необходимата математическа подготовка на ниво среден курс.

Изграждане на знание и разбиране. На основата на синтеза от базови знания по микроикономика и математика студентите са в състояние да формират нови знания за основните макроикономически понятия, за принципите и подходите в макроикономическия анализ и да разбират значението на различните възгледи и концепции за функционирането на макроикономическата система, и по този начин с лекота да усвоят вътрешната логика и механизмите на развитие на макроикономическите зависимости.

Приложение на знания и умения. Едновременно с това, курсът осигурява методологична и теоретична подготовка, умения и нагласи за използване на научни методи при анализа и управлението на макроикономическите процеси – в частност, дава знания и формира аналитични умения за оценка на последиците и ефективността на използваните инструменти на фискалната, паричната, външнотърговската и валутната политики.

Формиране на нови умения. Изграждайки способности за самостоятелно теоретично мислене, успешно преминалите курса студенти не само разширяват и обогатяват общата си икономическа култура, а разполагат с теоретичен фундамент, който им позволява да разбират, да усвояват и използват научната и научно-приложната литература в областта на специалните икономически дисциплини и по този начин да формират нови конкретно-приложни аналитични умения – особено в областта на публичните финанси, паричната теория и политика, теорията за световното стопанство и други дисциплини.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

| No. по ред | НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ | БРОЙ ЧАСОВЕ | | |
|------------|---|-------------|----------|----|
| | | Л | СЗ | ЛУ |
| | ТЕМА 1. ВЪВЕДЕНИЕ В МАКРОИКОНОМИКАТА И ИЗМЕРВАНЕ НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКИТЕ ПРОМЕНЛИВИ | 3 | 2 | |
| 1.1. | Същност, характеристики и кръгов модел на пазарната макро-система | | | |
| 1.2. | Цели, подходи и инструментариум на макроикономическата политика | | | |
| 1.3. | Брутен продукт – същност и форми на проявление | | | |
| 1.4. | Подходи при измерване на брутният вътрешен продукт (БВП) | | | |
| 1.5. | Предимства и недостатъци при измерването на макроикономи- | | | |

| | | | | |
|---|---|----------|----------|--|
| | ческата активност чрез БВП | | | |
| ТЕМА 2. СЪВКУПНО ТЪРСЕНЕ И СЪВКУПНО ПРЕДЛАГАНЕ | | 3 | 2 | |
| 2.1. | Същност, крива и фактори на съвкупното търсене | | | |
| 2.2. | Същност, крива и фактори на съвкупното предлагане в кратък и дълъг период | | | |
| 2.3. | Същност, параметри и видове макроикономическо равновесие | | | |
| ТЕМА 3. МАКРОИКОНОМИЧЕСКО РАВНОВЕСИЕ: КЛАСИЧЕСКИ И КЕЙНСИАНСКИ ПОДХОД | | 3 | 2 | |
| 3.1. | Класическият подход и пазарното саморегулиране. Законът на Сей | | | |
| 3.2. | Класическият модел на равновесие при пълна заетост – ролята на гъвкавите лихвени проценти, работни заплати и цени | | | |
| 3.3. | Кейнсианска теория - причини за възникване и кейнсианската критика на класическия модел | | | |
| 3.4. | Кейнсианският модел на равновесие при безработица и необходимостта от държавна намеса | | | |
| ТЕМА 4. СТОПАНСКИ ЦИКЛИ И КРИЗИ | | 3 | 2 | |
| 1.1. | Теоретична интерпретация на стопанския цикъл -същност, видове, фази и индикатори | | | |
| 1.2. | Основни фактори и механизъм на протичане на бизнес цикъла | | | |
| 1.3. | Теории за стопанския цикъл | | | |
| 1.4. | Глобалната финансова и икономическа криза от 2008 г. | | | |
| ТЕМА 5. БЕЗРАБОТИЦА | | 3 | 2 | |
| 5.1. | Същност и показатели за заетостта и безработицата | | | |
| 5.2. | Форми на безработица. Естествено равнище на безработицата | | | |
| 5.3. | Неокласическа и кейнсианска теория за безработицата | | | |
| 5.4. | Последици от безработицата и мерки на политиката по заетостта. | | | |
| ТЕМА 6. ИНФЛАЦИЯ | | 3 | 2 | |
| 6.1. | Същност, измерване и видове инфлация | | | |
| 6.2. | Теории за причините за инфлацията | | | |
| 6.3. | Последици от инфлацията и антиинфлационна политика | | | |
| 6.4. | Взаимовръзка между инфлация и безработица – крива на Филипс | | | |
| ТЕМА 7. ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ | | | | |
| 7.1. | Същност и показатели на икономическия растеж | 3 | 2 | |
| 7.2. | Теории за икономическия растеж | | | |
| 7.3. | Фактори на икономическия растеж | | | |
| 7.4. | Съвременни аспекти на икономическия растеж | | | |
| ТЕМА 8. АНАЛИЗ НА СЪВКУПНИТЕ РАЗХОДИ | | 3 | 2 | |
| 7.1. | Елементи на съвкупните разходи | | | |
| 7.2. | Функция на потреблението и функция на спестяването | | | |
| 7.3. | Функция на инвестициите - принцип на акселератора | | | |
| 7.4. | Функция на държавните разходи и функция на чистия износ | | | |
| 7.5. | Функция на съвкупните разходи | | | |
| ТЕМА 9. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РАВНОВЕСНИЯ БРУТЕН ПРОДУКТ В ПРОСТИЯ КЕЙНСИАНСКИ МОДЕЛ | | 3 | 2 | |
| 8.1. | Простият кейнсиански модел – основни допускания | | | |
| 8.2. | Подходите „продукт – разходи“ и „спестяване – инвестиции“ | | | |

| | | | | |
|--|--|-----------|-----------|--|
| | при определяне равновесния обем на brutния продукт | | | |
| 8.3. | Изменения във функцията на съвкупните разходи и макроикономическото равновесие | | | |
| 8.4. | Мултипликаторът – същност, значение и видове | | | |
| ТЕМА 10. ФИСКАЛНА ПОЛИТИКА | | 3 | 2 | |
| 9.1. | Същност и инструменти на фискалната политика | | | |
| 9.2. | Влияние на държавните разходи и данъчното облагане върху съвкупното търсене | | | |
| 9.3. | Видове фискална политика и преодоляване на разрывите в БВП | | | |
| 9.4. | Вградените стабилизатори на фискалната политика | | | |
| 9.5. | Ефективност на фискалната политика | | | |
| ТЕМА 11. БЮДЖЕТЕН ДЕФИЦИТ И ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ | | 3 | 2 | |
| 10.1. | Същност на бюджета и видове бюджет | | | |
| 10.2. | Бюджетен дефицит и източници на финансирането му | | | |
| 10.3. | Същност, класификация и измерване на държавния дълг | | | |
| 10.4. | Възгледи за тежестта на дълга | | | |
| ТЕМА 12. ПАРИ И ПАРИЧЕН ПАЗАР | | 3 | 2 | |
| 11.1. | Същност, функции и видове пари | | | |
| 10.2. | Предлагане на пари: депозитна мултипликация, крива на предлагане на пари | | | |
| 10.3. | Търсене на пари: теории, крива на търсене на пари | | | |
| 10.4. | Паричен пазар-търсене и предлагане на пари и определяне на лихвения процент | | | |
| ТЕМА 13. ПАРИЧНА ПОЛИТИКА | | 3 | 2 | |
| 11.1. | Парите и общото макроикономическо равновесие | | | |
| 11.2. | Централна банка и парична политика | | | |
| 11.3. | Цели и инструменти на паричната политика | | | |
| 11.4. | Парична политика при валутен борд | | | |
| ТЕМА 14. МЕЖДУНАРОДНА ТЪРГОВИЯ И ВЪНШНОТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА | | 2 | 2 | |
| 13.1. | Същност и структура на международната търговия. | | | |
| 13.2. | Предпоставки на международната търговия: принципи на абсолютните и на сравнителните предимства. Неокласически анализ на сравнителните предимства | | | |
| 13.3. | Алтернативни подходи към международната търговия | | | |
| 13.4. | Външнотърговска политика – същност, видове и инструменти | | | |
| ТЕМА 15. ВАЛУТЕН КУРС И ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС | | 2 | 2 | |
| 14.1. | Обща характеристика на валутния пазар и формиране на валутния курс в кратък и дълг период | | | |
| 14.3. | Валутен курс, централна банка и парична политика | | | |
| 14.4. | Платежен баланс-обща характеристика, структура и салда | | | |
| ТЕМА 16. ИКОНОМИЧЕСКА ИНТЕГРАЦИЯ | | 2 | 0 | |
| 15.1. | Същност и особености на икономическата интеграция | | | |
| 15.2. | Степени на регионалната икономическа интеграция | | | |
| 15.3. | Статични и динамични ефекти от регионалната интеграция | | | |
| 15.4. | Европейска икономическа интеграция | | | |
| Общо: | | 45 | 30 | |

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

| №. по ред | ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА | Брой | ИАЗ ч. |
|------------------|--|-------------|---------------|
| 1. | Семестриален (текущ) контрол | | |
| 1.1. | Семестриални контролни – задачи и теоретични въпроси | 2 | 100 |
| | | | |
| | Общо за семестриален контрол: | 2 | 100 |
| 2. | Сесиен (краен) контрол | | |
| 2.1. | Изпит (тест и задачи и/или теоретични въпроси) | 1 | 65 |
| | | | |
| | Общо за сесиен контрол: | 1 | 65 |
| | Общо за всички форми на контрол: | 3 | 165 |

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Макроикономика, ред. Вл. Владимиров, Варна, ИК „СТЕНО“, 2015 г.
2. Макроикономика, ред. Вл. Владимиров, Варна, изд. Е-Литера, 2015 г.
3. Макроикономика-тестове, задачи, въпроси, ред. К.Колев, ИК „СТЕНО“, Варна, 2016 г.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Parkin, Michael. Macroeconomics (10th Edition), Prentice Hall, 2012.
2. Parkin, Michael. Economics. Boston, Pearson, 2012.
3. Кейнс, Дж. М. Обща теория на заетостта, лихвата и парите, София, Издателство: Princesp, 2001.
4. Макконелл, Р. Кэмпбелл, Брю, Л. Стэнли, Флинн М.Шон. Экономикс. Принципы, проблемы и политика. Инфра-М, Москва, 2011.
5. Мавров, Хр. Макроикономическа теория и политика за макроикономическа стабилизация – поява и развитие до глобалната финансова криза от 2008-2009 година. Годишник на Икономически университет - Варна, 89, 2019, с.44-87.
6. Тодоров, В. Бюджетните дефицити в България и пазарът на международни държавни ценни книжа. Годишник на Икономически университет - Варна, 89, 2019. с.198-253.
7. Якимова, Ив. и др. Социално-икономически измерения на рецесионната българска икономика в периода 2008 - 2013 г. [Монография] , СТЕНО, Варна, 2014.